

«Ýaşyl çep» adynyň gelip çykyşy

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

"Ýaşyl çep" adynyň gelip çykyşy «ÝAŞYL ÇEP» ADYNYŇ GELIP ÇYKYŞY

Ýatyrylma howpy bolan Halklaryň demokratiýasy partiýasy (HDP) «ätiýaçda saklaýan «Ýaşyl Çep» (Yeşil Sol Parti) partiýasynyň düzümine saýlawlara girmäge taýýarlanýar.

Nämüçin «Ýaşyl»?

Nämüçin «Çep»?

HDP saýlawçylarynyň aglabasynyň bu iki syýasy düşünje bilen käbir gyzyklanmaýandygy mälim hakykat.

Şoň üçin «yz çalmaly» bolýarys. Biz bu seljermämiziň dowamynda diňe legal däl, legal bolmadyk PKK-PYD toparlanşygy we ABŞ gatnaşyklary boýunça-da aýdyňlaşdyryp biljek käbir maglumatlara ünsüňizi çekeris.

Ilki şu adamy tanamagymyz gerek:

Mýurreý Bukçin (1921-2006)...

Nýu-Ýorkuň Bronks raýonynda Russiýadan göçüp gelen jöhit maşgalasynda doguldy. Enesi Zeitel çepçidi, ilkinji sosialistik düşüňjeleri şondan aldy. Kommunistik ýaşlar

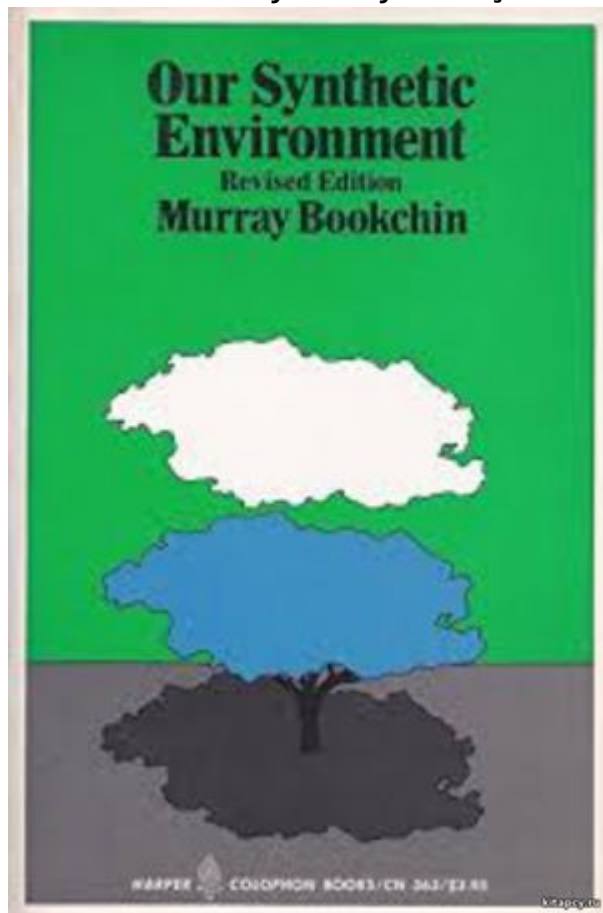
guramasyna we Sosialistik Işçiler partiýasyna goşuldy. Profsoýuzlarda işledi.

Stalinizmden daşlaşdy, troskiçi herekete goşuldy. Şu ýerde belläp geçmeli bir zat bar:

Şol wagt ABŞ-da ýüze çykan troskiçi çepçilere «Nýu-Ýork progressiwleri» diýildi. Hemmesi-de jöhitdi.

Hem Troskiniň Ikinji jahan urşuna gatnaşmagy pikir edýän ABŞ-nyň prezidenti Ruzwelti goldamakdan ýüz öwürmegi, hem uruşdan soň Ysraýylyň gurulmagy bu topary çykalganyň sosializmde däl-de, Ysraýyly gorap biljek ýeke-täk güýjüň amerikan liberallygydygy hakdaky pikire itekledi.

MRU (CIA) tarapyndan maliýeleşdirilen «Congress for Cultural Freedom» bu topar bilen birlikde «Sowuk uruş» ýyllarynda «azatlykçy sosializm» gurmagy maksat edindi! Wagtyň geçmegi bilen şeýle bir saga gyşardylar welin, neoliberalizmiň öňbaşçysy prezident R.Reýgany-da goldap duran boldular. Özlerine-de täze at aldylar: “Neo-kon” / Täze konserwatiwler... Indi bolsa Mýurreý Bukçinli gürrüňe dolanyp geleliň:

* * *

Býukçin Nýu-Ýorkda nemes migranty troskiçi Ýozef Weberiň üsti bilen synpy göreş düşünjesine garşy çykýan «Demokratik

hereket» toparyna goşuldy. Onuň nyşanasynda SSSR bardy! Kommunistik manifesti tersine öwürüp, «Dünýä öli ruh gaýmalaýar» diýip, K.Marksdanam daşlaşdy. Gegele ýakynlaşdy... Býukçin hereketiň metbugat organynda çykyş etmäge başlady. Ekologiýa temasyna köp üns berdi. Ilkinji kitabyny çap etdirdi: “Sintetiki daşky gurşawymyz” («Our Synthetic Environment»).

Soňam anarhizme ýönelen Býukçin Nýu-Ýorkuň Anarhistler federasiýasyny gurdy.

Şol döwür... Şular ýaly zatlar bolup geçýärkä, ABŞ-da antikommunistik makkartiçilik “gyzyl howpa” garşy uruş yglan etdi. Emma Býukçin bilen bir hatarda «Nýu-Ýork progressiwlerine» barmagynam batyrmady! Tersine, Býukçiniň mekdeplerde mugallymçylyk etmegine-de sesini çykarmady...

Býukçin «Gytçylykdan soňky anarhizm» (1971), «Azatlygyň ekologiýasy» (1982), «Şähersiz şäherleşme» (1987) ýaly kitaplary ýazmagyny dowam etdirdi...

1988-nji ýyl. Býukçin (ABŞ-nyň Ýaşyýllar partiýasynyň düýbünü tutujy Howie Hawkins ýaly) sosial ekologiýa we azatlykçy munisipalitetçilik prinsiplerine goldanýan Çepçi Ýaşyl toruny gurdy...

The Spanish Anarchists

The Heroic Years 1868–1936

Murray Bookchin

* * *

Sowet Soýuzy dargandan soň PKK adyny, baýdagyny, toparlanma gurluşyny, sosialistik ideologiýasyny düýpgöter üýtgetdi.

Marksy, Lenini terk eden A.Öjalan Mýurreý Bukçiniň kitaplarynyň täsirine düşdi. PKK (we PYD) programmasyna «sosal ekologiýa», «azatlykçy munisipalitetçilik», «köp medeniýetlilik», «ekologik kommunalar», «kantonlar», «demokratik konfederalizm» düşüňjeleri girdi...

Öjalan Imraly türmesinden Bukçine hat ýazdy. Özünü onuň «okuwçysy» hasaplady.

Býukçin 2006-njy ýylda aradan çykanda PKK ony «XX asyryň iň beýik sosiology» hökmünde hormatlady, onuň teoriýasyny durmuşa geçirmäge söz berdi!

«Nýu-Ýork/Neo-kon progressiwlerinden» täsirlenen diňe Öjalan däldi! Soňky ýyllarda kim «ulus döwletiň soňy geldi» diýýän bolsa, olam şol ýoluň ýolagçysydyr! Özem bular agyp-dönüp duran çepçi liberallardyr...

PKK/PYD ýaly çepçi liberallaryň ABŞ-Ysraýyl bilen hyzmatdaşlygynyň ideologik kökünü şu ýerlerden gözleseňiz gowy

bor...

Indi düşündiňizmi «zapasdaky partiýanyň» adynyň nämüçin «Ýaşyl çep» partiýasydygyny?

Nämüçin «Ýaşyl»?

Nämüçin «Çep»?

Bularyň hemmesi maska. Olaryň maskasyny sypyryp, hakykaty görkezmek anti-imperialistik azatlykçy çepçileriň jana-jan borjudyr...

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazetini, 16.03.2023 ý. Publisistika